

อาหารสมอง

• **วารสารณ์ สามโกเศศ**
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ค วามสำเร็จของสิ่งคหรือของบุคคลมีรากฐานมาจากความสามารถในการจัดการ ผู้ที่มีความสุขในชีวิตล้วนเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการจัดการทั้งสิ้น

การจัดการ ซึ่งแปลมาจากคำว่า management นั้นอยู่รอบตัวมนุษย์อย่างนึกไม่ถึง บ่อยครั้งที่เรานึกถึงการจัดการในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การจัดการขององค์กรไม่ว่ารัฐหรือเอกชน แต่เรามักมองข้ามการจัดการของสมาชิกอื่นๆ ของสังคม เช่น แม่บ้านในเรื่องการเลี้ยงอบรมดูแลลูก ทำงานบ้าน ปรงอาหาร สอนลูกทำการบ้าน ฯลฯ และสำหรับ "single mums" หรือแม่ที่เลี้ยงดูลูกคนเดียวนั้น ทำงานหนักเหล่านี้แล้วยังทำงานหาเงินไปด้วยในเวลาเดียวกัน

ความสามารถในการจัดการของแม่บ้านเกี่ยวข้องกับโลจิก ความเข้าใจลำดับความสำคัญองงาน การฝึกฝนทักษะความสามารถในการสื่อสาร ทักษะในการจัดการอารมณ์ของตนเองและของคนรอบข้าง วินัยในการดำรงชีวิต ความอดกลั้น ความอดทน ฯลฯ

แม่บ้านโดยเฉพาะ "single mums" ที่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูก ผลิตคนดีที่สามารถยืนบนขาตนเองได้จึงเรียกได้ว่าเป็นนักบริหารจัดการตัวงที่เดียว

นักการทหาร แพทย์ พยาบาล เจ้าของธุรกิจ SMEs ตั้งแต่หาบเร่แผงลอย ชายข้าวแกง ฯลฯ จนถึงเจ้าของร้านอาหาร และผู้บริหารทุกระดับในองค์กรที่ประสบความสำเร็จ ล้วนแล้วแต่มีความสามารถในการจัดการทั้งสิ้น

การจัดการของมนุษย์นั้นอยู่ในสายเลือด ตั้งแต่อพยพกันออกมาจากแอฟริกาเมื่อ 150,000-200,000 ปี ถ้าบรรพบุรุษของเราขาดความสามารถในการจัดการ ไม่ว่าในเรื่องการหาอาหาร ป้องกันตนเองและครอบครัวจาก

ภัยต่างๆ สร้างที่อยู่อาศัย ประดิษฐ์เครื่องนุ่งห่ม สะสมภูมิปัญญาในเรื่องการรักษาตนเองจากโรคภัยไข้เจ็บแล้ว พวกเราคงไม่มีวันนี้กันเป็นแน่

มหาบุรุษคนหนึ่งในประวัติศาสตร์ คือ เจิ้งเหิง (Zheng He (ค.ศ. 1371-1433)) ขันทีมุสลิมผู้เป็นนักเดินเรือชาวจีนผู้ยิ่งใหญ่ของโลก นำขบวนเรือครั้งแรกเดินทางไปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอินเดีย (ครั้งที่ 3 มาถึงอยุธยาด้วย) และกลับอย่างปลอดภัยโดยใช้เรือถึง 317 ลำ รวมลูกเรือ 28,000 คน ถ้าหากไม่เข้าใจเรื่องโลจิสติกส์และไม่มีความสามารถในการจัดการอย่างเป็นเลิศแล้วขบวนเรือคงย่อยยับ ไม่มีโอกาสออกไปอีก 6 ครั้งเป็นแน่ (โคลัมบัสในปี 1492 นำขบวนเรือเพียง 6 ลำเดินทางไปทวีปอเมริกา)

นักคิดในประวัติศาสตร์โลกหลายคน

การดำเนินชีวิต
ของผู้คน ความสามารถ
ในการจัดการในสอง
เรื่องเป็นสิ่งที่ขาด
ไม่ได้ นั่นก็คือ

- (1) การครองชีวิต และ
- (2) การจัดการเรื่องเงิน

ความสามารถในการจัดการและชีวิต

ได้เขียนเรื่องราวของการจัดการแทรกไว้ในหนังสือ เช่น พระไตรปิฎก รามเกียรติ์ มหาภารตะ สามก๊ก The Art of War (โดยซุนหฺวูเมื่อ 2,600 ปีก่อน) ฯลฯ ซึ่งถือได้ว่าเป็นตำราสอนผู้คนในวัฒนธรรมต่างๆ ของโลก

ความรู้เรื่องการจัดการสอดแทรกอยู่ในตำราเศรษฐศาสตร์เล่มสำคัญ คือ The Wealth of Nations โดย **Adam Smith** ใน

ค.ศ. 1776 ซึ่งเน้นการทำงานที่มีประสิทธิภาพขององค์กรผ่านการแบ่งงานกันทำ (division of labor) Adam Smith เสนอให้เปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพ (productivity) โดยยกตัวอย่างเรื่องการผลิตเข็ม แรงงานคนหนึ่งอาจผลิตเข็มได้วันละ 200 เล่ม แต่ถ้าแบ่งงานกันทำโดยเชี่ยวชาญกันคนละอย่าง เช่น ตัดลวด ผนลวด ตกแต่งฯ จะผลิตเข็มได้วันละ 48,000 เล่ม

สิ่งที่เขาบรรยายไว้ก็คือรากฐานของระบบการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมในปัจจุบัน

ในการเรียนเรื่องการจัดการอย่างเป็นเรื่องเป็นราวนั้น มีตำราเรื่องการจัดการเล่มแรกๆ ตั้งแต่ ค.ศ. 1890 เช่น Science of Management โดย Henry R. Towne

บุคคลที่เพิ่มองค์ความรู้และทำให้วิชาการจัดการแพร่หลายก็คือ Peter

Drucker (ค.ศ. 1909-2005) เขาตีพิมพ์หนังสือเล่มสำคัญชื่อ Concept of Organization ในปี 1946 หลังจาก Harvard Business School เปิดหลักสูตร MBA ขึ้นเป็นครั้งแรกก่อนหน้านั้น 25 ปี และหลักสูตรนี้มีส่วนอย่างสำคัญที่ทำให้เกิดทฤษฎีการจัดการที่เด่นชัดขึ้นใน ค.ศ. 1920 อย่างไรก็ตามยังไม่ใช่ตำราเล่มแรกเกี่ยวกับการจัดการที่ใช้กันในมหาวิทยาลัย ตำราเล่มแรกนั้นตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1911 โดย J.Duncan

เมื่อหันมาดูการดำเนินชีวิตของผู้คน ความสามารถในการจัดการในสองเรื่องเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ นั่นก็คือ (1) การครองชีวิต และ (2) การจัดการเรื่องเงิน

หากผู้ใดหรือครอบครัวใดครองชีวิตด้วยความประมาท ไม่ระมัดระวัง ไม่รอบคอบขาดปัญญาในการดำเนินชีวิตแล้วก็อาจไม่มีชีวิตที่มีความสุขได้ ชีวิตมนุษย์นั้นเปราะบางอย่างยิ่ง ความสามารถในเรื่องนี้เท่านั้นที่จะช่วยให้เอาชนะความเปราะบางของมันได้

สำหรับความสามารถในการจัดการเรื่องเงินนั้น ความมีวินัยในการบังคับใจตนเองให้มีอำนาจเหนือความปรารถนาในด้านวัตถุอย่างมีเหตุผล มีความสมดุล บวกความสามารถในการจัดการให้เงินที่ตนอดออมได้นั้นงอกเงยเป็นหัวใจสำคัญ

การขาดความสามารถในการจัดการทั้งสองเรื่องข้างต้นซึ่งโดยแท้จริงแล้วเกี่ยวพันกันอย่างแยกไม่ออกจะนำไปสู่ชีวิตที่ขาดคุณภาพ

เมื่อชีวิตของมนุษย์ไม่มีริ้วรอย ความสามารถในการจัดการจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการหาความสุขจากชีวิตเดียวที่เรา มีกัน